

Xemeneia de la fàbrica Roca Umbert

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Fàbrica Roca Umbert. Avinguda Prat de la Riba, 75.
Emplaçament
Alçada: A la zona d'eixample de Granollers
135

Coordenades:

Latitud: 41.6023
Longitud: 2.28481
UTM Est (X): 440402
UTM Nord (Y): 4605869

Classificació

Número de fitxa 08096 - 452
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Núm. F-1. Protecció tipus III (fitxa general corresponent al conjunt de la fàbrica).
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Granollers
Fitxes associades:

Descripció

Xemeneia industrial que forma part de la gran fàbrica Roca Umbert.

Avui la fàbrica ja no es troba activa i ha estat reconvertida en un equipament públic. La xemeneia està ubicada en el sector de ponent. Sobresurt per damunt d'una nau perifèrica, allargassada, que tanca el recinte pel sector de llevant. És una xemeneia de gran alçada (uns 40 m) obrada a totxo vist i de secció circular. Està coronada amb un remat que actua com a cornisa.

Observacions:

Forma part de l'itinerari del Museu de Granollers que recorre espais industrials de Granollers.

Història

L'origen de la indústria tèxtil granollerina es troba el 1850, any en què es pot situar el llinar entre les formes menestrals i les incipients fàbriques manuals de teixits, amb les fàbriques mogudes a vapor. La indústria tèxtil obrí la vila a la vida fabril moderna (BAULIES, 1965). La fàbrica Roca Umbert és un interessant exemple d'aquesta vessant industrial.

L'origen de la fàbrica Roca Umbert es remunta a més de cent anys, quan Josep Umbert i Ventura (1843-1917), fill de Sant Feliu de Codines, on funda aquesta empresa (1865), instal·là una primera petita empresa a Granollers, cap als volts de 1875, ocupant el local d'una antiga serradora del terme de Palou. A partir d'aquesta primera iniciativa l'empresari anà expandint la seva fàbrica, especialment a partir dels darrers anys del segle XIX, que, coincidint amb la crisi del tèxtil, inicià una política d'expansió aprofitant les quadres d'empreses en fallida. Aquest procés culminà a partir de 1904, amb les noves naus situades al carrer de Prat de la Riba, on es conserven avui. Aquí s'hi van instal·lar els telers que tenia dispersos en diverses quadres, ampliant l'edifici i ubicant també una secció de tint i paraments.

Quan va morir, Josep Umbert i Ventura era l'empresari més important de Granollers. La fàbrica que tenia era la segona de la ciutat en nombre de telers i també per contribució, i "formaba parte de importantes sociedades mercantiles". Després va passar a mans dels hereus de l'empresari i l'any 1925 fou absorbida per la fàbrica Fills de F. Torras. Posteriorment adoptà el nom de Roca Umbert C.A., i el 1936 ja tenia a Granollers 917 treballadors, repartits en tres plantes. Aquell mateix any importà telers automàtics, els primers de l'Estat: La majoria d'empreses tèxtils no van arribar a tenir aquest tipus de telers fins ben entrats els anys cinquanta o, fins i tot, seixanta.

Amb la Guerra Civil Roca Umbert fou col·lectivitzada, rebent el nom d'Espartaco. En aquells moments l'empresa ocupava uns 2.000 treballadors entre tots els centres de producció (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001). El 1939 fou cremada parcialment, sobretot les parts més modernes (telers automàtics i tints de bobines) (MUNTAL, 1995). Tot i així, la producció continuà a ritme normal amb els mateixos telers automàtics i d'altres d'antics.

Ja després de la guerra, l'any 1952 es construeix un nou edifici i el 1956 es reprenqué la modernització de la indústria, començant per la reconstrucció del tint de bobines. Dos anys més tard s'hi instal·là la primera secció completa de telers sense llançadora Sulzer. Els anys de postguerra es patien freqüents talls en el subministrament elèctric. Per aquesta raó l'empresa decidí posar en marxa una central tèrmica, que va entrar en funcionament l'any 1951, amb una primera caldera de la marca Garbe que, unida a un generador de 625 KW, proveïa de vapor i electricitat per a tota la fàbrica. Uns anys més tard, el 1958, es va instal·lar una segona caldera, de la marca Babcock & Wilcox.

A la dècada de 1970 els propietaris es van acollir al Pla de Reestructuració Tèxtil, que va suposar l'acomiadament de centenars de treballadors. L'any 1976 va començar el trasllat de l'empresa a La Batllòria (MUNTAL, 1995). El seu tancament definitiu va tenir lloc a finals del mes d'abril de 1991.

L'agost de 1982 l'Institut Català del Sòl comprà part dels seus terrenys per endegar la urbanització del sector de Tres Torres. El mes d'agost de 1993 les seves naus foren cedides a l'Ajuntament de Granollers, a través d'un acord de permuta amb els seus propietaris (HOMS I COROMINAS, 1995). La fàbrica Roca Umbert va ser utilitzada, entre d'altres coses, com a plató cinematogràfic. Posteriorment, els diferents espais s'han anat rehabilitant i avui acullen un bon nombre de serveis públics. El conjunt és concebut com un gran centre per a la producció, formació i difusió de la creació artística i cultural, destinat també al sector tecnològic i comunicatiu.

Pel que fa a la part més popular i anecdòtica, cal remarcar els records vius de molts dels seus antics treballadors. A la memòria de molta gent de Granollers es conserva el record de personatges com la Cinteta, teixidora de la fàbrica, que era coneguda per aquest renom per la seva fesomia: petita, velleta i a més, encantadora. No pocs aprenents de contramestre passaren pels seus consells i enmig dels seus telers durant la dècada 1950-1960 aprengueren els primers rudiments de la feina. Les teixidores de la fàbrica portaven quatre telers, separats dos a dos per un carrer i anaven a preu fet. Això ens ajuda a entendre la generositat d'aquesta dona en ensenyar aprenents, qui durant el temps que estaven sota el seu mestratge li donaven més problemes que alegries (GARCIA-PEY, 1990).

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Ruta de les xemeneies](#)

